

Fișa disciplinei

*Tranziția spre democrație. Modele și cazuri specifice în Europa
Centrală și de Est*

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai
1.2 Facultatea	Istorie și Filosofie
1.3 Departamentul	de Studii Internaționale și Istorie Contemporană
1.4 Domeniul de studii	Istorie
1.5 Ciclul de studii	Masterat
1.6 Programul de studiu / Calificarea	Istorie, Memorie, Oralitate în secolul al XX-lea

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	<i>Tranziția spre democrație. Modele și cazuri specifice în Europa Centrală și de Est</i>						
2.2 Titularul activităților de curs	Prof. Dr. Țărău Virgiliu Leon						
2.3 Titularul activităților de seminar	Prof. Dr. Țărău Virgiliu Leon						
2.4 Anul de studiu	1	2.5 Semestrul	1	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	DF

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	Din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	42	Din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					40
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					49
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					28
Tutoriat					14
Examinări					2
Alte activități:					
3.7 Total ore studiu individual	133				
3.8 Total ore pe semestru	175				
3.9 Numărul de credite	6				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	
4.2 de competențe	

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	• Capacitatea de a analiza comparativ (clasic, prin transferuri sau încrucișări) la nivel regional procesele de tranziție derulate în registrul diacronic și sincron. • Înțelegerea etapelor de naștere, consolidare, maturizare și decădere a regimurilor politice din Centrul și Estul Europei în funcție de axele strategice și de comportamentele geopolitice ale Marilor Puteri în secolul XX • Capacitatea de a realiza și redacta studii de caz complexe, cu potențial de a fi comparate prin diversitatea variabilelor și a proceselor angajate.	
Competențe transversale	• Îndeplinirea la termen, riguroasă și responsabilă, în condiții de eficiență și eficacitate, a sarcinilor profesionale asigurate. • respectarea principiilor eticii activității științifice, aplicarea riguroasă a regulilor de citare și respingere a plagiatului. • Căutarea, identificarea și utilizarea unor metode și tehnici eficiente de învățare: conștientizarea motivațiilor extrinseci și intrinseci ale învățării continue.	

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Însușirea și utilizarea corectă a unor noțiuni și concepte specifice tranzițiilor ca teritorii specifice ale cunoașterii istorice. Dezvoltarea capacității de analiză comparativă la nivel regional, în registre diacronice și sincronice similare.	
7.2 Obiectivele specifice	Dezvoltarea abilităților de a relaționa analizele dezvoltate prin studii de caz la nivel comparativ și regional. Capacitatea de a genera o perspectivă interdisciplinară diacronică și sincronă asupra fenomenului tranzițiilor. Înțelegerea diferențelor în derularea celor cinci valuri de tranziție: 1918-1938; 1938-1944; 1944-1947; 1947-1989; 1990-2020	
1. Tranzițiile și studiul acestora. Specific și diversitate științifică în analiza transformărilor politice, economice și sociale. Concepte și metodologie.	Prelegere interactivă,	
2. Prima tranziție. 1918-1920. De la imperii la edificarea statelor naționale, democratice.	Prelegere interactivă,	
3. Eșecul democratizării în perioada interbelică și al doilea război mondial. A doua tranziție	Prelegere interactivă,	
4. A treia tranziție. Instaurarea regimurilor comuniste în Europa Centrală și de Est	Prelegere interactivă,	
5. A patra tranziție. Dezvoltarea regimurilor comuniste în Europa Centrală și de Est. Caracteristici politice naționale și evoluții economico-sociale	Prelegere interactivă,	
6. Destructurarea regimurilor comuniste. Dizidență, opoziție și reformism. Caracteristici și studii de caz.	Prelegere interactivă,	

7. Căderea regimurilor comuniste. Între negocieri, compromis și revoluție.	Prelegere interactivă,	
8. A cincea tranziție. Moșteniri ale comunismului în Europa Centrală și de Est.	Prelegere interactivă,	
9-14. Tranziția politică și economică: Transformări politice, sociale și economice în statele Europei central-estice. Studii de caz: Polonia, Cehoslovacia (Cehia și Slovacia), Ungaria, Bulgaria, România, Iugoslavia și statele succesorale, URSS.	Prelegere interactivă,	
Bibliografie Vladimir Tismăneanu, <i>Reinventarea politicului. Europa de Răsărit de la Stalin la Havel</i>, Polirom, Iași, 1999. Richard Crampton, <i>Europa Răsăriteană în secolul XX-lea și după</i>, Editura Curtea Veche, 2002 Adrian Pop, <i>Tentația tranziției. O istorie a prăbușirii comunismului în Europa de Est</i>, Corint, 2002 Samuel P. Huntington, <i>The Third Wave: Democratization in the Late Twentieth Century</i> Norman and London: University of Oklahoma Press, 1991. Virgiliu Țărău, <i>Alegeri fără opțiune. Primele scrutinuri parlamentare în centrul și estul Europei după cel de al Doilea Război Mondial</i>, Eikon, 2005 Janos Kornai, <i>The Socialist System: The Political Economy of Communism</i>, Princeton, Princeton University Press, 1992 Katherine Verdery, <i>Socialismul. Ce a fost și ce urmează</i>, Institutul European, Iași, 2003, 393p. Richard Rose, <i>Democracy and its Alternatives: Understanding Post-Communist Societies</i>, John Hopkins University Press, 1998		
8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
1. prezentarea tematicii și a bibliografiei, a metodelor de lucru.	Dezbateri, argumentare, analiză de text	
2-3. tranziții – concept, epistema, metode de analiza în comparatismul istoric și în cel specific științelor sociale	Dezbateri, argumentare, analiză de text	
4. studiu de caz: Albania, Bulgaria și Iugoslavia interbelică	Dezbateri, argumentare, analiză de text	
5-6 comparație Ungaria, Polonia, România Cehoslovacia interbelică	Dezbateri, argumentare, analiză de text	
7 al doilea război mondial și noua tranziție strategică	Dezbateri, argumentare, analiză de text	
8-9 studiu de caz: Albania, Bulgaria și Iugoslavia postbelică	Dezbateri, argumentare, analiză de text	

10-11 comparatie Ungaria, Polonia, Romania Cehoslovacia postbelica	Dezbateri, argumentare, analiză de text	
12-14. studii de caz: a treia tranziție	Dezbateri, argumentare, analiză de text	

Bibliografie

- Mattei Dogan, „Știința politică și celelalte științe sociale” in Robert E. Goodin, Hans-Dieter Klingemann, coord., *Manual de Știință Politică*, Polirom, 2005., pp.98-124.
- Juan Linz and Alfred Stepan, *Problems of Democratic Transition and Consolidation: Southern Europe, South America and Post-communist Europe*, Baltimore and London: The Johns Hopkins University Press, 1996, capitolul 1.
- Samuel P. Huntington, *The Third Wave: Democratization in the Late Twentieth Century...*, capitolul 1.
- Valerie Bunce ”Should Transitologist Be Grounded” *Slavic Review*, Volume 54, Issue 1 (Spring 1995) pp. 111-127. JSTOR <http://www.jstor.org>
- Terry Lynn Karl, Philippe C. Schmitter “From an Iron Curtain to a paper Curtain: Grounding Transitologists or Students of Postcommunism? *Slavic Review*, Volume 54, Issue 4 (Winter 1995) pp. 965-978. JSTOR <http://www.jstor.org>
- Richard Crampton, *Europa Răsăriteană în secolul XX-lea și după*, Editura Curtea Veche, 2002, introducere și cap. 1-3.
- Joseph Rotschild, *East Central Europe in the Intewar Period*, University of Washington Press, 1975, Introductory Survey., Idem, *Întoarcerea la diversitate*, Oradea, 1997, cap. dedicat perioadei interbelice.
- George Schopflin, *Politics in Eastern Europe 1945-1992*, Oxford, Blackwell Publishers, 1993, cap. 1.
- Judy Batt,, Defining Central and Eastern Europe” in Stephan White, Judy Batt, and Paul G. Lewis, *Developments in East European Politics*, 3, pp. 3-22
- Janos Kornai, *The Socialist System: The Political Economy of Communism*, Princeton, Princeton University Press, 1992, cap. 4, 5, 12
- Daniel Gros and Alfred Steiner, *Economic Transition in Central and Eastern Europe. Planting the Seeds*., pp. 1-55.
- Zoltan Barany and Ivan Volgyes, *Legacies of Communism*, Baltimore, Johns Hopkins University Press, 1997.
- Anna M. Grzymala-Busse, *Reedeming the Communist Past. The Regeneration of Communist Parties in East Central Europe*, Cambridge University Press, 2002, pp.19-68.
- Stephen White, Judy Batt, Paul G. Lewis, eds. *Developments in East European Politics 3*, Palgrave MacMillan, 2003, 320p.
- Daniel Gros and Alfred Steiner, *Economic Transition in Central and Eastern Europe. Planting the Seeds*, Cambridge University Press, 2004, 362p.
- Grzegory Ekiert, Stephen E. Hanson, eds., *Capitalism and Democracy in Central and Eastern Europe*, Cambridge University Press, 2003, 376p.
- John S. Dryzek and Leslie Holmes, *Post-communist Democratization. Political discourse across Thirteen Countries*, Cambridge University Press, 2002, 300p.
- Katherine Verdery, *Socialismul. Ce a fost și ce urmează*, Institutul European, Iași, 2003, 393p.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Conținuturile, temele și epistemele disciplinei au fost elaborate în concordanță cu

fluxul literaturii de specialitate publicate în țară și în străinătate. Tematicile cuprind aspecte relevante, ce fac obiectul preocupărilor instituțiilor de profil sau al unor conferințe științifice internaționale, inclusiv dezbateri în cadrul revistelor de circulație internațională

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Evaluarea cunoștințelor și bibliografiei	Examen oral	45%
10.5 Seminar/laborator	Elaborarea a trei referate asupra a doua tranziții distincte în care să fie comparate cel puțin trei state	Evaluare portofoliu	45%
	Oficiu		10%
10.6 Standard minim de performanță			
Însușirea cunoștințelor de bază legate de istoria tranzițiilor (tranzitologiei). Capacitatea de a defini și a caracteriza etapele istorice ale tranzițiilor din Europa central estică în secolul XX.			

Data completării

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

22.01.2024.

Data avizării în departament

Semnătura directorului de departament

.....

.....